

**Lag
om ändring i lagen (1992:543) om
börs- och clearingverksamhet;**

utfärdad den 14 maj 1998.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

dels att 1 kap. 4 §, 2 kap. 2 §, 3 kap. 1 §, 4 kap. 1 och 2 §§, 5 kap. 3 §, 6 kap. 2 §, 7 kap. 2 och 2 a §§, 8 kap. 2, 6 och 7 §§ och 11 kap. 7 och 10 §§ samt rubriken närmast före 4 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 8 § skall lyda "Tystnadsplikt",

dels att i lagen skall föras in sjutton nya paragrafer, 3 kap. 1 a, 3 a och 4 §§, 4 kap. 1 a och 8-11 §§ samt 11 kap. 1 a och 2 a-h §§, samt närmast före 4 kap. 8 § och 11 kap. 2 a § nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.**4 §²** I denna lag betyder

1. börs: företag som har fått auktorisation enligt 2 kap. att driva verksamhet som syftar till att åstadkomma regelbunden handel med finansiella instrument mellan till verksamheten anslutna medlemmar,

2. börsmedlem: den som av en börs har fått tillåtelse att delta i handeln vid börsen,

3. auktoriserad marknadsplats: företag som har fått auktorisation enligt 7 kap. att driva verksamhet som syftar till att åstadkomma regelbunden handel med finansiella instrument,

4. clearingverksamhet: fortlöpande verksamhet som består i

a) att på clearingmedlemmarnas vägnar göra avräkningar beträffande deras förpliktelser att leverera finansiella instrument eller att betala i svensk eller utländsk valuta, eller

b) att genom inträdande som part eller som garant ta över ansvaret för förpliktelseernas fullgörande, eller

c) på annat väsentligt sätt sörja för att förpliktelserna avvecklas genom överförande av likvid eller instrument,

5. clearingorganisation: företag som har fått tillstånd enligt 8 kap. att driva clearingverksamhet,

6. clearingmedlem: den som får delta i clearingverksamheten hos en clearingorganisation,

7. option: en rätt att till ett bestämt pris i framtiden få köpa eller sälja tillgångar eller en rätt att vid en framtida tidpunkt få ett belopp som räknas ut på grundval av ändringar i ett kursindex eller liknande,

8. termin: ett avtal om köp av tillgångar som mot ett i avtalet bestämt pris skall levereras vid en framtida tidpunkt eller ett avtal om att betalning mellan parterna i framtiden skall ske på grundval av ändringar i ett kursindex eller liknande,

¹ Prop. 1997/98:71, bet. 1997/98:FiU21, rskr. 1997/98:203.

² Senaste lydelse 1996:180.

9. finansiellt instrument och fondpapper: vad som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,

10. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

11. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller om innehavet annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

12. koncern: detsamma som i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

2 kap.

2 § Auktorisation som börs får meddelas ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening endast om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla de krav som anges i 1 §,

3. det kan antas att den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget inte motverkar en sund utveckling av verksamheten i företaget och denne även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en börs,

4. den som avses ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör eller dennes ställföreträdare har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en börs och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. företaget uppfyller de villkor som i övrigt anges i denna lag.

Auktorisation som börs får inte meddelas, om det kan antas att någon som i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget.

3 kap.

1 §³ En börs får som medlemmar ha Riksbanken och Riksgäldskontoret samt juridiska personer som har en betryggande kapitalstyrka, ändamålsenlig organisation av verksamheten, nödvändiga riskhanteringsrutiner, säkra tekniska system och i övrigt är lämpliga att delta i handeln vid börsen.

1 a § En börsmedlem får delta i handeln vid en börs för egen räkning. En börs får medge följande institut och företag rätt att delta i handeln vid en börs för annans räkning:

1. värdepappersinstitut som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § 1 eller 2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, och

2. utländska företag som i sitt hemland får driva sådan verksamhet som avses i 1 och som där står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

³ Senaste lydelse 1994:2017.

Om ett företag inom en koncern bedriver handel uteslutande för egen och för andra koncernföretags räkning skall, vid tillämpning av första stycket, den handel som företaget bedriver anses vara handel för egen räkning.

3 a § Börsmedlemmar som inte står under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande tillsyn i hemlandet är skyldiga att på begäran av inspektionen lämna uppgifter om förhållanden som rör deltagandet i handeln vid börsen. Inspektionen får förelägga en sådan börsmedlem att lämna de begärda uppgifterna.

4 § En börs skall övervaka att medlemmarna följer de krav som gäller för medlemskap i börsen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om övervakningen av medlemmarna vid en börs.

4 kap.

1 § Vid en börs får notering av och handel med alla slags finansiella instrument ske. Notering av och handel med ett visst finansiellt instrument får dock inte inledas förrän börsen har lämnat sitt godkännande till detta.

Fondpapper får godkännas för notering och handel genom att börsen, efter prövning enligt 5 kap. 1 §, beslutar om inregistrering av fondpapperen. För fondpapper som inte är föremål för inregistrering får sådant godkännande lämnas endast om prövning har skett enligt 6 kap. 1 §.

Optioner och terminer får godkännas för notering och handel bara om

1. det förekommer en betydande handel med tillförlitlig kursställning i den eller de tillgångar som optionen eller terminen grundas på, eller
2. det av ett prospekt enligt 5 kap. 5 § denna lag eller 2 kap. 1 § första stycket lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument framgår att handel enligt 1 avses ske inom sex månader från offentliggörandet av projektet.

Om det finns särskilda skäl får Finansinspektionen medge att optioner och terminer godkänns för notering och handel även i andra fall än som anges i tredje stycket. En förutsättning för sådant medgivande är att det finns en tillförlitlig prissättning på den eller de tillgångar som optionen eller terminen grundas på eller, om optionen eller terminen grundas på ett eller flera index, att dessa är tillförlitliga.

1 a § Fondpapper som har getts ut av ett företag som har auktorisation som börs får inte inregistreras eller noteras vid den börsen.

Handelsregler och marknadsövervakning

2 § En börs skall ha ändamålsenliga regler för hur handeln vid börsen skall gå till.

Börsen skall övervaka handeln och kursbildningen vid börsen och se till att handeln sker i överensstämmelse med denna lag och andra författningar samt med god sed på värdepappersmarknaden.

Börsen är skyldig att på begäran av Finansinspektionen ge inspektionen terminalåtkomst till sitt system för övervakningen av handeln och kursbildningen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om övervakningen av handeln och kursbildningen vid en börs.

Disciplinnämnd

8 § En börs skall ha en disciplinnämnd med uppgift att handlägga ärenden om medlemmars och emittenters överträdelse av de regler som gäller vid börsen (disciplinärenden).

Gäller ärendet ett företag som har ett kvalificerat innehav i börsen är disciplinnämnden skyldig att pröva ärendet, om Finansinspektionen begär det.

Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen besluta att en börs inte behöver ha en disciplinnämnd.

9 § En disciplinnämnd skall bestå av en ordförande, en vice ordförande och minst tre övriga ledamöter. Ordföranden och vice ordföranden skall vara lagfarna och erfarna som domare. Av övriga ledamöter skall minst två vara väl insatta i förhållandena på värdepappersmarknaden.

I disciplinnämnden får inte ingå personer som har anställning i börsen eller i ett företag som har ett kvalificerat innehav i börsen. I nämnden får inte heller ingå personer som har ett kvalificerat och stadigvarande uppdrag för börsen eller för ett företag som har ett kvalificerat innehav i börsen.

10 § För ledamöterna i en disciplinnämnd skall vad som sägs i 11 och 12 §§ förvaltningslagen (1986:223) om jäv gälla i tillämpliga delar.

11 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om disciplinnämnd och handläggningen av disciplinärenden.

5 kap.

3 § Den som har gett ut fondpapper som har inregistrerats vid en börs skall

1. fortlöpande informera börsen om sin verksamhet,
2. i övrigt lämna börsen de upplysningar som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag och andra författningar samt
3. offentliggöra de upplysningar om verksamheten och fondpapperen som är av betydelse för bedömning av kursvärdet på fondpapperen.

Om ett företag som har ett kvalificerat innehav i en börs har gett ut fondpapper som har inregistrerats vid börsen, skall börsen omedelbart vidarebefordra information enligt första stycket till Finansinspektionen.

6 kap.

2 § Den som har gett ut fondpapper som har noterats med stöd av 1 § skall

1. fortlöpande informera börsen om sin verksamhet,

2. i övrigt lämna börsen de upplysningar som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag och andra författningar samt

3. offentliggöra de upplysningar om verksamheten och fondpapperen som är av betydelse för bedömning av kursvärdet på fondpapperen.

Om ett företag som har ett kvalificerat innehav i en börs har gett ut fondpapper som har noterats vid börsen, skall börsen omedelbart vidarebefordra information enligt första stycket till Finansinspektionen.

7 kap.

2 § Bestämmelserna för börs i 2, 4 och 6 kap. skall, med i andra stycket angivna undantag, tillämpas även i fråga om auktoriserad marknadsplats.

För auktoriserad marknadsplats gäller inte bestämmelserna i 2 kap. 1 § om sundhetskrav, i 2 kap. 6 § om styrelses storlek och verkställande direktör, i 4 kap. 1 § andra stycket såvitt avser inregistrering av fondpapper, i 4 kap. 3 § om kursnotering och information, i 4 kap. 4 § om rapportering av avslut och i 4 kap. 8-11 §§ om disciplinnämnd.

2 a §⁴ En auktoriserad marknadsplats är skyldig att låta värdepappersinstitut som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § 1, 2 eller 3 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och utländska företag som i sitt hemland får driva sådan verksamhet och som där står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ delta i handeln vid marknadsplatsen, om de uppfyller av marknadsplatsen uppställda krav.

8 kap.

2 § Tillstånd för ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening att driva clearingverksamhet får meddelas endast om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla de krav som anges i 1 §,

3. det kan antas att den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget inte motverkar en sund utveckling av verksamheten i företaget och denne även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en clearingorganisation,

4. den som avses ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör eller dennes ställföreträdare har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en clearingorganisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. företaget uppfyller de villkor i övrigt som anges i denna lag.

Tillstånd att driva clearingverksamhet får inte meddelas, om det kan antas att någon som i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget.

⁴ Senaste lydelse 1994:2017.

6 §⁵ En clearingorganisation får som medlemmar ha Riksbanken och Riksgäldskontoret samt juridiska personer som har en betryggande kapitalstyrka, ändamålsenlig organisation av verksamheten, nödvändiga riskhanteringsrutiner, säkra tekniska system och i övrigt är lämpliga att delta i clearingverksamheten hos organisationen.

7 §⁶ En clearingmedlem får delta i clearing verksamheten för egen räkning. En clearingorganisation får medge svenska och utländska clearingorganisationer eller centrala värdepappersförvarare samt Riksbanken och sådana institut och företag som avses i 3 kap. 1 a § 1 och 2 rätt att delta i clearing verksamheten för annans räkning.

Om ett företag inom en koncern deltar i clearingverksamhet uteslutande för egen och för andra koncernföretags räkning skall, vid tillämpning av första stycket, deltagandet i clearingverksamhet anses vara för egen räkning.

11 kap.

1 a § Ett företag som har ett kvalificerat innehav i en börs och samtidigt är medlem vid börsen eller har gett ut fondpapper som är inregistrerade eller noterade vid börsen skall lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär. Inspektionen får förelägga ett sådant företag att lämna de begärda uppgifterna.

Ägarprövning

2 a § Ett direkt eller indirekt förvärv av aktier eller andelar i ett företag, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, får ske bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Detsamma gäller ett förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar eller så att företaget blir ett dotterföretag.

Tillstånd enligt första stycket skall ha meddelats före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren skall få behålla de aktier eller andelar som erhållits. Förvärvaren skall ansöka om sådant tillstånd inom sex månader efter det att aktierna eller andelarna erhållits.

2 b § Tillstånd skall ges till förvärv som avses i 2 a §, om det kan antas att förvärvaren inte kommer att motverka en sund utveckling av företagets verksamhet och om förvärvaren även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget. Tillstånd får inte ges, om förvärvaren i väsentlig mån har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Finansinspektionen får föreskriva en viss tid inom vilken ett förvärv skall genomföras.

Finansinspektionen skall meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

⁵ Senaste lydelse 1996:180.

⁶ Senaste lydelse 1996:180.

2 c § Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de gränser som anges i 2 a § skall underrätta Finansinspektionen om detta.

2 d § När ett företag får kännedom om att aktier eller andelar i företaget blivit föremål för ett sådant förvärv som avses i 2 a § eller för en sådan avyttring som avses i 2 c §, skall företaget snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

Ett företag skall årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de aktie- eller andelsägare som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i företaget samt storleken på innehaven.

2 e § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i ett företag, och ändringar sker i den juridiska personens ledning, skall ändringarna snarast anmälas till Finansinspektionen.

2 f § Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar utövar eller kan antas komma att utöva sitt inflytande på ett sätt som motverkar en sund utveckling av verksamheten i företaget, får Finansinspektionen besluta att denne vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat. Detsamma gäller, om en sådan innehavare i väsentlig mån har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar har underlåtit att ansöka om tillstånd till ett förvärv som avses i 2 a §, får inspektionen besluta att denne vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av inspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

2 g § Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i 2 f § första stycket att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i 2 f § andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

Aktier eller andelar som omfattas av ett förbud enligt 2 f § eller ett föreläggande enligt första stycket skall inte medräknas när det fordras samtycke av ägare till en viss del av aktierna eller andelarna i företaget för att ett beslut skall bli giltigt eller en befogenhet skall få utövas, såvida det inte har förordnats en förvaltare enligt 2 h §.

2 h § Om det finns särskilda skäl får Finansinspektionen begära att tingsrätten förordnar en person att som förvaltare företräda sådana aktier eller andelar som enligt 2 f § inte får företrädas av ägaren. Sådan ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sitt hemvist, eller om ägaren inte har hemvist i Sverige, av Stockholms tingsrätt. Som förvaltare får förordnas endast den som är lämplig för uppdraget.

En förvaltare har rätt till skäligen ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen skall betalas av ägaren till aktierna eller andelarna och skall på begäran förskottas av företaget. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

7 § Auktorisation eller tillstånd som enligt denna lag har lämnats ett företag skall återkallas av Finansinspektionen om

1. företaget genom att överträda denna lag eller någon föreskrift som har meddelats med stöd av lagen eller på annat sätt visat sig olämpligt att utöva sådan verksamhet som auktorisationen eller tillståndet avser,

2. företaget inte bedriver sådan verksamhet som auktorisationen eller tillståndet avser,

3. såvitt avser svenskt aktiebolag, bolagets egna kapital understiger två tredjedelar av det registrerade aktiekapitalet och bristen inte har täckts inom tre månader från det att den blev känd för bolaget, eller

4. någon som ingår i företagets styrelse eller är verkställande direktör eller dennes ställföreträdare inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4 eller 8 kap. 2 § första stycket 4.

Om det är tillräckligt får inspektionen i de fall som anges i första stycket 1 meddela varning i stället för att återkalla auktorisationen eller tillståndet.

Vid tillämpning av första stycket 3 skall det egna kapitalet beräknas enligt 13 kap. 2 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385).

I fall som avses i första stycket 4 får auktorisationen eller tillståndet återkallas bara om Finansinspektionen först invänt mot att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör eller dennes ställföreträdare och om han eller hon, efter en av inspektionen bestämd tid av högst tre månader, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör eller dennes ställföreträdare.

Vid återkallelse av ett tillstånd att driva clearingverksamhet får inspektionen besluta om hur rörelsen skall avvecklas.

Ett beslut om återkallelse av tillstånd att driva clearingverksamhet får förenas med förbud att fortsätta verksamheten.

10 §⁷ Om Finansinspektionen meddelar föreläggande eller förbud enligt 3 kap. 3 a §, 8 kap. 10 § eller 11 kap. 1 a eller 6-8 §§ denna lag får inspektionen förelägga vite.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998.

På regeringens vägnar

ERIK ÅSBRINK

Göran Haag
(Finansdepartementet)

⁷ Senaste lydelse 1996:180.